

nou výhradou svého nároku na výživné. Proto si zachovala smírem ujednaný plat jako ekvivalent náhrady dle §u 1266 obč. zák. Žalobce proti výhradě té ničeho nenamítal a proti usnesení o rozluce ze dne 12. dubna 1924, do něhož pojata byla výhrada o výživném, si nestěžoval; nutno tedy míti za to, že s výhradou tou souhlasil. Z toho plyne, že dohoda o placení výživného 150 Kč vztahovala se i na případ rozluky. Další otázkou je, zda byla sjednána dohoda jako změnitelná, a z jakých důvodů ji lze změnit. Pravidelně ovšem se sjednávají dohody o výši výživného vzhledem k poměrům, podle nichž se výše určuje, takže při podstatné změně jest úmluva ohledně výše změnitelná. Rozhoduje tu úmysl stran (zásada §u 914 obč. zák.) a zda strany se změnou poměrů počítaly nebo slušně počítati měly (zásada §u 1389 obč. zák.). Změnitelnost dohody o výši výživného tkví tedy v úmyslu stran, v jejich ohledech na poměry, ale i na tom, zda měly strany změnu uvážiti, když ji očekávaly nebo očekávati měly, takže bylo by lze míti za to, že by výši nebyly tak sjednaly, kdyby se změnou byly počítaly. Při tom však nepadá na váhu otázka zavinění, poněvadž strany ji dohodou z úvahy již vyloučily. Žalovaná právem vytýká, že odvolací soud neměl vzíti zřetel na to, že se žalobce znova oženil. Již v době sjednání smíru od ledna 1923 se svou nynější manželkou společně žil, počítal s novým sňatkem, takže se pozdějším sňatkem nezměnily poměry v jeho neprospěch a nebylo by slušno vzíti zřetel na onen sňatek, když žalobce s ním již počítal a počítati měl. Proto nelze sňatek ten považovati za důvod ke změně o výši výživného. Ovšem dle uvedeného nelze přisvědčiti žalované, že na všechny okolnosti nastalé následkem rozluky, které by bez ní byly nenastaly, zřetel vzíti nelze. Z hořejších důvodů netřeba se zabývati vývody dovolání žalobcova, že na jeho nový sňatek nebyl vzat dostatečný ohled při snížení výživného. Není také opodstatněna výtka žalobcova, že odvolací soud nevzal dostatečného zřetele na to, oč se příjmy jeho zmenšily, ježto prý jeho mohoucnost platební zmenšuje se v poměru k ubývání příjmů progresivněji a značněji. Ale v tom směru lze poukázati na správné důvody odvolacího rozsudku, dovoláním nevyvrácené a na to, že dle smíru strany, určivše výživné percentem výdělku manželova, již počítaly s možností změny a ji tedy již předem upravily. Tedy pouhé zmenšení příjmu, s nímž počítáno, nemůže odůvodniti nárok na novou úpravu, netvrdí-li se, že snížení bylo neočekávané, že se s ním počítati nemohlo.

Čís. 5941.

Čistě náhradní nárok podle §u 1328 obč. zák. nespadá do výlučné příslušnosti okresního soudu podle §u 49 čís. 2 j. n.

»Lstivým« jest svedení, neměl-li muž vážného úmyslu pojeti svedenou za manželku.

Podle §u 46 obč. zák. nelze žádati náhradu ušlého zisku, ovšem ale podle §u 1328 obč. zák.

V prohlášení otce svedené ženy, že svůdce si ji musí vzíti i bez věna, nelze spatřovati důležitý důvod pro nesplnění přípovědi manželství.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1925, Rv I 2011/25.)

Žalovaný svedl žalobkyni pod slibem manželství a udržoval s ní po delší dobu důvěrný poměr, z něhož žalobkyně otěhotněla. Ježto slibu manželství nedodržel, domáhala se na něm náhrady za znehodnocení šatstva nakoupeného ku sňatku a za zmenšenou vyhlídku na sňatek, celkem 10.000 Kč. Procesní soud první stolice přisoudil žalobkyni 10.000 Kč, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Pokud dovolání a dovolací odpověď probírají otázku, zda pro tento spor jest předmětně příslušným soud sborový, či soud okresní (§ 49 čís. 2 j. n.), stačí podotknouti, že jde o čistě náhradní nárok podle §u 1328 obč. zák., o němž neplatí ustanovení §u 49 čís. 2 j. n. (sb. n. s. 5236). Jinak nelze dovolání upříti oprávněnosti, jelikož odvolací soud nesprávně posoudil věc po stránce právní. Žalobkyně opřela žalobní nárok výslovně o §§ 46 a 1328 obč. zák. a tvrdila, co jest důležitějším, nejen, že na její straně nenastala důležitá příčina k odstupu (§ 46 obč. zák.), nýbrž i, že žalovaný jí připovídal manželství, že se jen vzhledem k tomu žalovanému poddala, že však žalovaný pak bez důvodu odepřel pojati ji za manželku a oženil se jinak, čím tvrdila, že ji trestním činem (§ 506 tr. zák.) přiměl k tomu, by mimo manželství s ním souložila (§ 1328 obč. zák.). Že žaloba opírá se o § 506 tr. zák., uznává ostatně sám žalovaný ve svém odvolání, jenže jest mylného mínění, že otázku, zda jest tu trestný čin, nemůže řešiti soudce civilní, jenž naopak, jest-li, jako zde, otázkou předurčující, se jí zabýváti a ji rozhodnouti musí, pokud není již vyřešena odsuzujícím rozsudkem trestního soudu (§ 268 c. ř. s.). Přes to odvolací soud, jenž ostatně, vyřizuje námitku předmětné nepřislušnosti, správně vystihl, že žalobkyně nárok na zaplacení 6.000 Kč, o který v odvolacím řízení ještě šlo, opírá nejen o ustanovení §u 46 obč. zák., nýbrž i o ustanovení §u 1328 obč. zák., a zvláště zdůraznil, že soud první stolice přisoudil žalobkyni 6.000 Kč na základě obou zákonných ustanovení, vyhověl odvolání žalovaného proto, že podle §u 46 obč. zák. žádati by mohla žalobkyně jen náhradu skutečné škody, nikoliv však náhradu za výhody vzhledem k zamýšlenému sňatku. V tomto směru má odvolací soud ovšem pravdu. Než právem vytýká dovolání, že žalováno bylo též z důvodu §u 1328 obč. zák., a že v tomto případě jest pachatel, pokud se týče svůdce práv nejen z náhrady skutečné škody, nýbrž i ušlého zisku. Odvolací soud tímto žalobním důvodem arci se neobíral, ale opakoval důkazy prvním soudem provedené a dospěl k týmž skutkovým zjištěním jako první soud, postačujícím k posouzení toho, zda s hlediska §u 1328 obč. zák. právem bylo žalováno. Zjištěno, že žalovaný žalobkyni, které podle spisů dne 3. března 1925 bylo 19 let, v roce 1922 svedl, pokud se týče, že ji k mimomanželské souloži přiměl připovědí manželství, že však připověď splniti odepřel a jinak se oženil, ale také, že vůbec neměl vážného úmyslu žalobkyni pojati za manželku. Již tato okolnost postačovala by pro pojem »lživého svedení« ve smyslu §u 1328 obč. zák. (sb. n. s. 2253 a jiné) a tím i pro opodstatnění náhradního nároku ve

smyslu tohoto paragrafu. Ale nižší soudy také zjistily srovnale, že není pravdou, že žalobkyně nebo její rodiče žalovaného jako manžela, pokud se týče zetě odmítali, a pokud jde o to, že prý žalobkynin otec, když žalobkyně, ovšem před časem, porodila, prohlásil, že žalovaný si nyní jeho dceru vzítí musí i bez věna, nelze v tomto projevu učiněném v přirozeném rozhořčení nad tím, co se stalo, spatřovati důležitý důvod pro nesplnění přípovědi manželství, jaký má na mysli § 506 tr. zák. Že žalobkyně nebyla pannou, žalovaný sice tvrdil, ale jak vážně to mínil, plyne z toho, že o této okolnosti důkazu ani nenabídl. Z toho plyne, že jsou zjištěny i veškeré složky přestupku §u 506 tr. zák. Nelze proto pochybovati o tom, že nárok žalobkyně na náhradu ušlého zisku, protože jako pokleslá dívka má zmenšenou vyhlídku na budoucí zaopatření, čemuž v této souvislosti nelze ani jinak rozuměti, než zmenšené vyhlídce na zaopatření sňatkem, v zákoně jest plně opodstatněn (§ 1328 obč. zák.). Správným byl tudíž ve směru tom rozsudek prvního soudu, jenž ve svých důvodech výslovně uvádí, že jsou »tedy dány podmínky pro žalobkynin nárok ve smyslu §u 1328 obč. zák.«, a správným jest i jeho mínění, že vyhlídka, zaopatřiti se sňatkem, u dívky, která udržovala s mužem pohlavní styky a najmě, jako zde, otěhotněla, jest značně zmenšena. Učí to zkušenost a nevyžaduje to proto důkazu. Ale dovolací soud schvaluje mínění prvního soudu, i pokud jde o výši přisouzené náhrady. I zde stačí skutková zjištění nižších soudů, podle nichž jde o rolnickou dceru, která svedena a zneuctěna byla v 17. roce svého věku, i dlužno si povšimnouti, že jako rolnická dcera jistě měla vyhlídku zaopatřiti se sňatkem poměrům a stavu svých rodičů přiměřeným. Důvodnému dovolání bylo proto vyhověno a rozhodnuto jak se stalo, při čemž se k vývodům dovolací odpovědi podotýká, že z okolnosti, že žalobkyně spokojivši se s přisouzením 6.000 Kč odvolání nepodala, nelze nic odvozovati v její neprospěch již proto, že odvolati může se strana jen do rozsudkového výroku, nikoliv však také do jeho důvodů, a to ani tenkrát, kdyby byly snad pochybené.

Čís. 5942.

W — konto.

Obratem »převzali jsme« nedal komisionář nutně ještě na jevo, že sám koupil cenné papíry dané do prodeje.

Jest na komitentovi, by svého práva dle čl. 376/3 obch. zák. použil bez zbytečného odkladu.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1926, Rv I 248/26.)

Žaloba komitenta proti bance, by byla uznána povinnou připsati mu na účtu v Kč výtěžek za cenné papíry, prodané počátkem února 1919 na Vídeňské burse, byla pro tentokrát zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto